

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	5
GUIA DIDÀCTICA	9
A. Els articles i les preposicions	11
B. El nom	18
C. L'adjectiu qualificatiu	21
D. Els determinants	41
E. Els pronoms personals forts i febles	47
F. Els verbs	56
Activitats complementàries	77
Bibliografia	78
ANNEX D'EXERCICIS	79
A. Els articles i les preposicions	80
B. El nom	119
C. L'adjectiu qualificatiu	135
D. Els determinants	169
E. Els pronoms personals forts i febles	201
F. Els verbs	251
ANNEX D'ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES	299

INTRODUCCIÓ

PRESENTACIÓ

Aquest llibre posa a l'abast del professorat una sèrie d'exercicis per reforçar i treballar els elements gramaticals amb total independència els uns dels altres, malgrat la interrelació existent entre tots ells. No pretén ser un tractat de gramàtica, sinó una eina de treball complementària, pràctica i útil per generalitzar l'aplicació de les regles gramaticals.

La llengua és l'instrument d'expressió i comunicació per excel·lència, i un mitjà privilegiat per al pensament verbal i per al raonament. L'aprenentatge de la llengua és un procés llarg, que es pot veure alterat tant per la seva complexitat com per la seva implicació amb altres factors: cognitius, afectius, socials i culturals. Amb l'arribada als centres escolars d'alumnes procedents d'altres cultures i llengües, aquests factors són més rellevants. Aquest nou alumnat presenta dificultats de comunicació bàsiques pel desconeixement de les llengües oficials i de la llengua vehicular de l'ensenyament.

Un dels objectius, i alhora repte de la institució educativa, és dotar l'alumnat de la competència comunicativa suficient que li permeti una interacció adequada i efectiva amb el seu entorn. És a dir, que les seves capacitats d'ús de la llengua siguin apropiades a les diverses situacions socials que es trobi.

Un dels factors, entre d'altres, que poden millorar la competència comunicativa és l'assoliment d'una competència lingüística suficient, mitjançant el treball amb activitats gramaticals que permetin estructurar cada cop més el llenguatge. La gramàtica té una funció estructural sense la qual no és possible dominar correctament la realitat exterior (sentit de l'espai, del temps i de la quantitat).

Cada llengua té la seva gramàtica, el seu sistema de regles, que pot coincidir o no amb la de la llengua que s'aprèn. En funció del grau de coincidències les dificultats d'aprenentatge poden ser més o menys importants.

DESTINATARIS

Aquest material va destinat a tots els professionals implicats en el procés educatiu d'ensenyament de la llengua:

- mestres d'educació primària (aula ordinària, aula d'educació especial, aula d'acollida-incorporació tardana).
- professors d'educació secundària (grups de reforç, aula d'acollida-incorporació tardana).
- professors de català per a adults (CPNL, escola d'adults).
- pedagogs i logopedes amb alumnes amb necessitats educatives específiques.
- professors de cursos de conversa i perfeccionament oral.

ESTRUCTURA I PAUTES PER AL PROFESSORAT

El llibre **La Lupa** es divideix en dues parts: una guia didàctica i dos annexos (el d'exercicis i el d'activitats complementàries). Les dues parts inclouen:

- Bloc A. Els articles i les preposicions
- Bloc B. El nom
- Bloc C. L'adjectiu qualificatiu
- Bloc D. Els determinants
- Bloc E. Els pronoms personals forts i febles
- Bloc F. Els verbs
- Activitats complementàries

Els blocs es poden treballar independentment els uns dels altres i no és necessari seguir l'ordre establert.

A la guia didàctica hi trobareu, per a cada bloc:

- la presentació dels elements gramaticals
- el contingut
- les indicacions per a l'alumnat procedent d'altres llengües
- els quadres teòrics necessaris per a desenvolupar les diferents activitats
- els índexs de continguts i dificultats dels exercicis
- els quadres d'objectius dels exercicis

Els quadres teòrics també poden ser útils per fer altres activitats alienes al llibre.

Els índexs de continguts i dificultats i els quadres d'objectius faciliten i permeten la tria d'exercicis en funció de les necessitats d'aprenentatge.

A l'annex d'exercicis hi trobareu les activitats corresponents a cada bloc. S'han de seguir les pautes i les recomanacions que es fan a la guia didàctica i tenir en compte el grau de dificultat de l'exercici a l'hora d'aplicar-lo (hi ha tres nivells de dificultat ★, ★★ i ★★★).

La tipologia dels exercicis és variada i les il·lustracions ajuden a introduir elements de motivació que faciliten la fixació de models i pretenen evitar la monotonia i el desinterès. L'explicació de l'execució de l'exercici ha de ser precisa i clara. Corregir l'exercici amb l'alumne quan no el resol correctament l'ajudarà a reforçar i a entendre millor els conceptes treballats.

Els exercicis de repàs ajuden a consolidar conceptes treballats anteriorment a cada bloc.

Tots els exercicis també són útils per reforçar la comprensió lectora i l'ortografia. El professor pot ampliar els exercicis amb activitats complementàries que poden ser orals, es poden pintar les il·lustracions o fins i tot es poden fer dibuixos relacionats amb els exercicis.

A l'annex d'activitats complementàries s'hi inclouen activitats que permeten repassar i consolidar l'adquisició dels elements gramaticals de morfologia i de sintaxi que es treballen en els sis blocs.

Els annexos d'exercicis i d'activitats complementàries són fotocopiabls.

BLOCS RECOMANATS PER A L'ALUMNAT PROCEDENT D'ALTRES LLENGÜES

L'alumnat de llengües no romàniques és el que pot tenir més dificultats a l'hora d'aprendre i integrar els elements gramaticals de morfologia i de sintaxi. La diferència entre la gramàtica del català i la d'aquestes llengües és notable en alguns casos. Per això en funció de la llengua d'origen és recomanable treballar més a fons alguns blocs.

ALUMNAT DE LLENGÜES NO ROMÀNIQUES:

- AMAZIG: Tots els blocs.
- ÀRAB: Tots els blocs.
- BENGALÍ: Blocs A, B, C i F.
- MANDINGA/SONINKÉ: Blocs A, B, C i F.
- RUS: Blocs A, B, C i F.
- TAGAL: Blocs A, B, C i F.
- UCRAÏNÈS: Tots els blocs.
- URDÚ/PANJABI: Blocs A, B, C, E i F.
- WÒLOF/FULA: Blocs A, B, C i F.
- XINÈS: Tots els blocs.

ALUMNAT DE LLENGÜES ROMÀNIQUES:

- ESPANYOL: Blocs A, B, D, E i F.
- PORTUGUÈS: Blocs E i F.
- ROMANÈS: Tots els blocs.

Les dificultats específiques de cadascuna de les llengües es descriuen a cada bloc a l'apartat de "Indicacions per a l'alumnat procedent d'altres llengües".

Guia didàctica

A. ELS ARTICLES I LES PREPOSICIONS

El procés d'aprenentatge dels articles (determinats i indeterminats) i de les preposicions, amb les apostrofacions i les contraccions corresponents, pot crear dificultats als alumnes. Aquests són elements gramaticals que no s'aprenen lògicament ni tenen un significat propi, sinó que s'adquireixen bàsicament per imitació del llenguatge.

Les activitats que trobareu a l'Annex d'Exercicis d'aquest bloc tenen com a objectiu fixar l'aprenentatge d'aquests elements lingüístics -suport de l'organització sintàctica- per obtenir una comunicació més precisa i acurada.

Del gran nombre de preposicions i locucions prepositives hem seleccionat les que s'usen amb més freqüència i les que serveixen de base per a la formació d'altres de més complexes.

• CONTINGUT DEL BLOC

Aquest bloc consta de 53 exercicis en què es treballen:

- els articles: determinats i indeterminats
- les preposicions: àtones, tòniques, compostes, locucions prepositives
- la contracció: preposició + article

• INDICACIONS PER A L'ALUMNAT PROCEDENT D'ALTRES LLENGÜES

ARTICLES:

- Amazig, Tagal, Ucraïnès, Urdú/Panjabi, Rus, Xinès

Aquest alumnat té dificultats a reconèixer i utilitzar els articles perquè en aquestes llengües no n'hi ha.

- Àrab, Bengalí, Mandinga/Soninké

Aquest alumnat no diferencia els articles determinats i els indeterminats perquè no els identifica com a partícula independent. En aquestes llengües l'article no és un element independent.

- Romanès

Aquest alumnat té tendència a ometre o usar inadequadament l'article determinat perquè en aquesta llengua s'obté per sufixació.

- Wòlof/fula

Aquest alumnat té dificultats per reconèixer la diferència entre els articles determinats i els indeterminats perquè en aquestes llengües només hi ha l'article determinat.

PREPOSICIONS:

- Romanès, Espanyol

Aquest alumnat té tendència a generalitzar l'ús de preposicions de localització com "a, en", o bé, en el cas del romanès, a ometre la preposició "de".

- **Rus**

Aquest alumnat té tendència a ometre les preposicions perquè en rus les paraules es declinen.

- **Ucraïnès**

Aquest alumnat té confusions en l'ús de les preposicions. Les usa inadequadament o les elideix perquè el seu sistema de preposicions és més extens que el del català i no es correspon.

- **Urdú/Panjabi, Mandinga/Soninké**

Aquest alumnat té tendència a no utilitzar les preposicions, a posar-les en llocs inadequats o a confondre-les. En la seva llengua, a vegades, utilitza postposicions en lloc de preposicions.

- **Wòlof/Fula**

Aquest alumnat té tendència a confondre o ometre les preposicions perquè aquesta llengua té menys preposicions que en català i hi ha paraules que poden funcionar com a preposició i com a adverbi.

- **Xinès**

Aquest alumnat té tendència a no utilitzar la preposició "a, amb, de..." en els complements del nom encara que fa ús de preposicions i postposicions en la seva llengua.

• QUADRES TEÒRICS

Els quadres són una eina de treball que faciliten la tasca del professorat. Classifiquen i ordenen tots els elements gramaticals d'aquest bloc.

- Quadre d'articles
- Quadre de preposicions
- Quadre de contraccions (preposició + article)

Si el professor ho creu convenient i necessari, l'alumne pot treballar amb el quadre al davant per facilitar la comprensió i la resolució de l'exercici. Si és necessari, es poden utilitzar els quadres dels altres blocs per aclarir conceptes poc integrats i viceversa.

L'ARTICLE

	masculí singular	femení singular	masculí plural	femení plural
DETERMINAT	el/l' en/n'	la/l'	els	les
INDETERMINAT	un	una	uns	unes

L'article determinat davant noms de persona:

e/l'	en/n'	la/l'
el Jordi	en Ramon	la Montse
l'Àngel	n'Albert	l'Anna

LES PREPOSICIONS	
© EDICIONS L'ÀLBER	PREPOSICIONS ÀTONES
	<i>a, amb, de, en, per</i>
	PREPOSICIONS TÒNIQUES
	<i>cap, contra, des, durant, entre, fins, llevat, malgrat, mitjançant, segons, sense, sobre, sota,...</i>
	PREPOSICIONS COMPOSTES
<i>per a, fins a, cap a, contra de, sobre de, sota de, des de,...</i>	
LOCUCIONS PREPOSITIVES	
<i>a causa de, a favor de, en contra de, en lloc de, en comptes de, a partir de, per culpa de...</i>	

LES CONTRACCIONS (PREPOSICIÓ + ARTICLE)	
© EDICIONS L'ÀLBER	CONTRACCIONS
	<i>al, als, del, dels, pel, pels</i>

• ÍNDEX DE CONTINGUTS I DIFICULTATS DELS EXERCICIS

	ARTICLES DETERMINATS I INDETERMINATS		
	★	★★	★★★
<i>el</i>	1	5,6,7,8,9,10,11,14	12,13,23
<i>l'</i>	1	5,6,7,8,9,10,11,14	12,23
<i>la</i>	1	5,6,7,8,9,10,11,14	12,13,23
<i>en</i>		5,14,18	
<i>els</i>		6,7,8,9,10,11	
<i>les</i>		6,7,8,9,10,11,14	
<i>un</i>	1,2,3	4,10,11,14	12,13
<i>una</i>	1,2,3	4,10,11,14	12,13
<i>uns</i>	2,3	4,10,11,14	
<i>unes</i>	2,3	4,10,11	

	PREPOSICIONS, PREPOSICIONS COMPOSTES I LOCUCIONS PREPOSITIVES		
	★	★★	★★★
a	20	21,22,24,25	32
a excepció de		52	
a favor de	50		
a l'esquerra de			41
a la dreta de			41
abans (de)			43,44
al costat de	39	42	41
amb	27,28,29	30,31	32,33
cap a / cap al		45	
darrere (de)		38	
davant (de)		38	
de / d'	15,16	24	19,23,32,33
des de / des del / des de l'		49	
després (de)			43,44
dins	37		
en		31	32,33
en comptes de		53	
en contra de	50		
en lloc de		53	
entre	40		
excepte	51	52	
fins a / fins al / fins als	46,47	48	
fora	37		
llevat de		52	
lluny de		42	
per		24,25	26,33
salvat de		52	
sense	28,29	30	
sobre	35	36	41
sota	35	36	41
tret de		52	

	PREPOSICIONS + ARTICLE I CONTRACCIONS		
	★	★★	★★★
a l'		21,22	23
a la		21	23
a les		21	
al		22,25	23
de l'		17,18	19,23
de la		17,18,34	23
del / d'en		17,18,34	19,23
pel		25	26
per a la		34	
per al		34	
per l'			26

• OBJECTIUS DELS EXERCICIS

	★	★★	★★★
Reconèixer els articles determinats i indeterminats i aplicar la concordança de gènere.	1		
Reconèixer els articles indeterminats i aplicar la concordança de gènere i nombre.	2,3	4	
Reconèixer els articles determinats i aplicar la concordança de gènere.		5	
Reconèixer els articles determinats i aplicar la concordança de gènere i nombre.		6,7,8,9	
Reconèixer els articles determinats i indeterminats i aplicar la concordança de gènere i nombre.		10,11	
Identificar i diferenciar l'article determinat de l'indeterminat.		14	12,13
Reconèixer i aplicar la preposició de .	15,16		
Reconèixer i aplicar la preposició + article i la contracció.		17,18	
Reconèixer i aplicar la preposició, la preposició + article i la contracció.		22,25,34	19,23,26

Reconèixer i aplicar la preposició a .	20		
Reconèixer i aplicar la preposició i la preposició + article.		21	
Reconèixer i aplicar les preposicions a, de i per .		24	
Reconèixer i aplicar la preposició amb .	27		
Reconèixer i aplicar la preposició amb i sense .	28,29	30	
Reconèixer i aplicar la preposició amb i en .		31	
Reconèixer i aplicar les preposicions a, de, en i amb .			32
Reconèixer i aplicar les preposicions amb, en, de i per .			33
Reconèixer i aplicar les preposicions sobre i sota .	35	36	
Reconèixer i aplicar les preposicions dins i fora .	37		
Reconèixer i aplicar les preposicions davant i darrere .		38	
Reconèixer i aplicar la preposició al costat de .	39		
Reconèixer i aplicar la preposició entre .	40		
Reconèixer i aplicar les preposicions i les locucions prepositives.			41
Reconèixer i aplicar les preposicions al costat de i lluny de .		42	
Reconèixer i aplicar les preposicions abans de i després de .			43,44
Reconèixer i aplicar la preposició cap a .		45	
Reconèixer i aplicar la preposició fins a .	46,47	48	
Reconèixer i aplicar la preposició des de .		49	
Reconèixer i aplicar les locucions prepositives a favor de i en contra de .	50		

Reconèixer i aplicar la preposició excepte .	51		
Reconèixer i aplicar les locucions prepositives excepte, llevat de, tret de, salvat de i a excepció de .		52	
Reconèixer i aplicar les locucions prepositives en comptes de i en lloc de .		53	

Annex d'exercicis

24

Omple els espais buits amb les preposicions del requadre.

a de per

1. Vinc la caseta.

2. Camino la teulada de la caseta.

3. Vaig la caseta.

4. Entro la caseta.

5. Surto la caseta.

6. Visc la caseta.

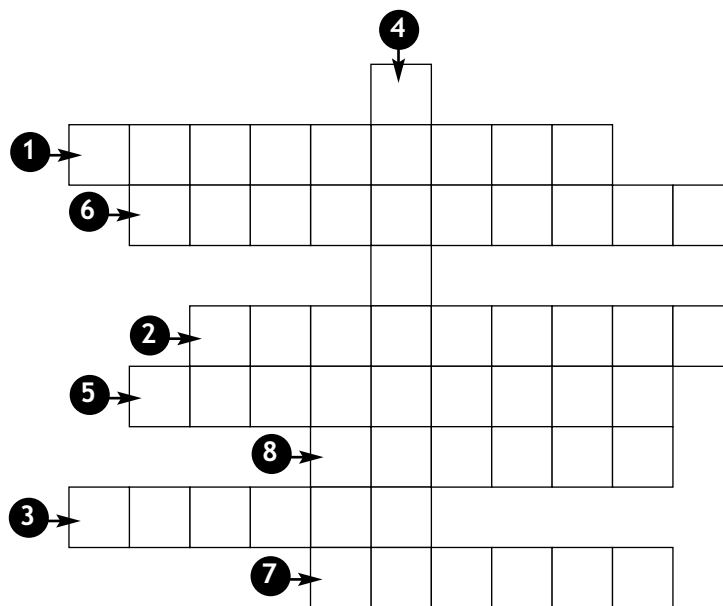

7. Passo davant la caseta.

24

Completa les frases i fes els mots encreuats.

1. El lloc on es venen els gelats és la
2. El lloc on es venen les sabates és la
3. La persona que treballa la fusta és el
4. La persona que ven el peix és la
5. El lloc on es ven la fruita és la
6. La persona que ven la carn és la
7. La persona que reparteix les cartes és el
8. La persona que treballa el ferro és el

25

Ratlla el nom que no pertany al mateix grup de significats.

el mecànic el pagès el forner la malaltia	la boira la ploma el núvol la pluja	la música l'esquí el futbol el voleibol	el gelat el pastís la magdalena la llimonada	el paper el meló la síndria la pera
el conte la novel·la el còmic el caramel	la mà la gana el peu la panxa	la son el sol la lluna el cel	l'actriu la mel la directora la secretària	la pissarra la primavera l'estiu l'hivern

14

Uneix cada nom de la columna de l'esquerra amb un adjectiu qualificatiu de la columna de la dreta. Pot haver-hi més d'una solució.

L'ànec	feliç
L'home	interminable
El país	lleig
La història	fantàstic
El príncep	invisible
El cavaller	imaginari
El pirata	valent
L'ocell	tossut
L'ase	orgullós
El rei	trist

15

Completa les frases següents amb els adjectius qualificatius del requadre.

antipàtic, avorrit, diferents, difícils, inútil,
pobre, lent, brut, dolenta, ignorant

- Una pel·lícula pot ser **bona** o
- Un llibre pot ser **divertit** o
- Un nen pot ser **simpàtic** o
- Un cotxe pot ser **ràpid** o
- Els bessons poden ser **iguals** o
- Un home pot ser **ric** o
- El carrer pot ser **net** o
- Una cosa pot ser **útil** o
- Una persona pot ser **sàvia** o
- Els deures poden ser **fàcils** o

12

Completa les frases amb els determinants i pronoms demostratius del requadre.

aquest, aquesta, aquells, aquella, aquelles

1.

El Joan té **aquesta** bicicleta, però vol

4.

La Maria té globus, però vol **aquell**.

2.

Els nois tenen **aquests** patins, però volen

5.

El Carles té trompeta, però li agrada més **aquella**.

3.

La Glòria té **aquestes** ulleres, però vol

7

Completa les frases amb em o hem.

Jo **em** banyo.Nosaltres **hem** banyat el gos.

1.

Jo pentino.

Nosaltres pentinat la nina.

2.

Nosaltres pintat la paret.

Jo pinto la cara.

3.

Nosaltres de rentar-nos les mans.

Jo rento les mans.

4.

Jo menjo un plàtan.

Nosaltres ens menjat un plàtan.

5.

Nosaltres fet un suc de taronja.

Jo faig un suc de taronja.

37

Omple els espais buits amb la forma verbal correcta. (Present, pret. imperfet, pret. indefinit, pret. perfet perifràstic i futur)

ANAR

1. Abans amb patinet.
(pret. imperfet)
2. Ahir amb tren.
(pret. perf. perifràstic)
3. Aquest matí amb moto.
(pret. indefinit)
4. Ara amb cotxe.
(present)
5. Demà amb bicicleta.
(futur)

BEURE

1. Abans suc de pinya.
(pret. imperfet)
2. Ahir un refresc.
(pret. perf. perifràstic)
3. Aquest matí llet.
(pret. indefinit)
4. Ara aigua.
(present)
5. Demà una orxata.
(futur)

LLEGIR

1. Abans contes.
(pret. imperfet)
2. Ahir una revista.
(pret. perf. perifràstic)
3. Aquest matí el diari.
(pret. indefinit)
4. Ara un còmic.
(present)
5. Demà una novel·la.
(futur)